

อุ ท ก ด ำ บ ษ์

อ ำ พ ำ ร ด ำ บ ษ์

เหล่าสัตว์ที่มีอำนาจแห่งบุญส่งเสริม ไปแล้วสู่กามภพ
และรูปภพ หรือแม้ไปสู่ภวักคพรหม ย่อมกลับสู่ทุกข์อีกได้
เหล่าสัตว์มีอายุยืนถึงเพียงนั้น ก็ยังจุติเพราะสิ้นอายุ ภพไหนๆ
ชื่อว่า เทียงไม่มี สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้แสวงหาคุณ
อันยิ่งใหญ่ได้ตรัสไว้อย่างนี้

อุทกดาบส-อาฟ้ารดาบส

๔๖๑

พระธรรมกายเป็นสิ่งที่ชาวโลกต่างกำลังแสวงหากัน เป็นความปรารถนาอันสูงสุดของทุกคน เมื่อใดที่มวลมนุษยชาติ ได้เข้าถึงพระธรรมกาย เมื่อนั้นทุกคนจะพบกับความเหมือนกัน ที่สมบูรณ์ที่สุด ทั้งรูปร่าง หน้าตา คุณสมบัติ ความบริสุทธิ์ และอานุภาพ จะพบกับกายมาตรฐานที่เป็นสากลจริงๆ เป็น กายที่สวยงาม ประกอบด้วยลักษณะมหาบุรุษ ครบถ้วนทุก ประการเหมือนกันหมด เหมือนเป็นพิมพ์เดียวกันเลย มีความ เสมอภาคที่แท้จริง เพราะเป็นวงศ์แห่งพระอริยเจ้า ที่ไม่มีการ แบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนา และเผ่าพันธุ์ แต่จะมีดวงใจเป็น อันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งความคิด คำพูด และการกระทำ จะบริสุทธิ์เหมือนๆ กัน จะไม่มีความรังเกียจเด็ดฉันท์ หรือ เบียดเบียนแก่งแย่งชิงดีกัน จะมีแต่ความรักและความ ปรารถนาดีต่อกันเสมอ

มีวาระพระบาลีที่ปรากฏใน อัมมहतยวิภังค์ ว่า

“เหล่าสัตว์ที่มีอำนาจแห่งบุญส่งเสริมไปแล้วสู่กามภพ และรูปภพ หรือแม้ไปสู่ภวคคพรหม ย่อมกลับสู่ทุกข์อีกได้ เหล่าสัตว์มีอายุยืนถึงเพียงนั้น ก็ยังจุติเพราะสิ้นอายุ ภพไหนๆ ชื่อว่า เทียงไม่มี สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้แสวงหา คุณอันยิ่งใหญ่ได้ตรัสไว้อย่างนี้ เพราะฉะนั้น เหล่านัก- ปราศญ์ผู้มีปัญญาเฉลียวฉลาด คำนึงถึงความจริงข้อนี้

อุทกดาบส-อาฬารดาบส

๔๖๒

**จึงเจริญมรรคอันอุดมเพื่อพ้นจากชรามรรณะ ครั้นเจริญมรรค
อันบริสุทธิ์สะอาด ซึ่งมีปกติยังลัทธิให้หยั่งถึงพระนิพพานแล้ว
ย่อมเป็นผู้ไม่มีอาสวะปรินิพพาน”**

หลวงพ่อก็ได้อธิบายถึงพรหมภูมิและอรุปรหม พร้อมกับ
สภาวะธรรมของรูปพรหมตั้งแต่พรหมโลกชั้นที่ ๑ ซึ่งเป็น
พรหมโลกชั้นล่างสุดคือ พรหมปาริฉัฏฐชาภูมิ จนถึงพรหมโลก
ชั้นที่ ๑๖ และอรุปรหมอีก ๔ ชั้น ถึงภวคคพรหม ซึ่งเป็น
อรุปรภพชั้นสูงสุดยอด คือ เนวลัญญานาลัญญายตนภูมิ เพื่อให้
พวกเราได้เห็นภาพรวมของภพสามที่มีทั้งอบายและสุดดีทั้งมนุษย์
สวรรณ รูปพรหม และอรุปรหม จากพุทธพจน์ที่ยกมาข้างต้น
ก็พอเป็นเครื่องยืนยันให้รู้ว่า ภพสามเหล่านี้ คือ กามภพ รูปภพ
และอรุปรภพ ต่างตกอยู่ในกฎของไตรลักษณ์ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็น
มีอายุชั้ยยืนยาวเป็นกัปปๆ หรือเป็นหลายๆ ล้านมหากัปปก็ตาม
สุดท้ายก็ต้องกลับมาเวียนว่ายตายเกิดอีก

มีที่เพียงแห่งเดียวเท่านั้น ที่หลุดพ้นจากการเวียนว่าย
ตายเกิด เสวยสุขล้วนๆ ไม่มีทุกข์เจือปน นั่นคืออายตนนิพพาน
เพราะที่ใดไม่มีกิเลส ที่นั่นย่อมเป็นสภาวะที่ไร้จากความทุกข์
เพราะความทุกข์เกิดขึ้นจากกิเลสตัณหา ซึ่งกิเลสมีทั้งหยาบไล่
เรื่อยไปจนถึงกิเลสที่ละเอียด ตั้งแต่กามตัณหา ภวตัณหา
วิภวตัณหา ในภวคคพรหมซึ่งเป็นอรุปรภพชั้นเนวลัญญานา-

อุทกดาบส-อาหารดาบส

๔๖๓

สัญญาตนะ แม้จะมีกิเลสเจือจางมากๆ ก็ยังถือว่ามิวิภวตัณหา
ปนเป็นอยู่ การจะหลุดจากวัฏจักรนี้ไปได้ ต้องอาศัยความรู้
อันบริสุทธิ์ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ในเรื่องที่พรหมทั้งหลายมีอายุยืนยาวนี้จะเป็นการดี
นั้นก็ไม่ได้ เพราะมีโอกาสได้เสวยสุขอันประณีต สถิตอยู่ใน
พรหมโลกเป็นเวลายาวนาน สัมกับความอดสาหะพยายามที่ได้
สร้างสมกุศลกรรมเอาไว้ แต่ในบางกรณี ความเป็นผู้มีอายุ
ยืนยาวสถิตอยู่ในพรหมโลกนานๆ ก็เป็นเหตุให้พระพรหมผู้
วิเศษบางท่านเกิดความประมาทในชีวิต เกิดความเข้าใจผิดคิด
ว่าตัวเองเป็นอมตะ มีความคิดไขว่เขวเบี่ยงเบนไปจากทาง
พระนิพพาน ดังเช่นท้าวพกาหมหาพรหม ที่หลงพ้อเคยนำมา
เล่าให้ฟังแล้ว นอกจากนั้นการเป็นพรหมเสวยสุขอยู่นานๆ นี้
ยังเป็นการยืตวัฏสงสารให้ยาวนานออกไปอีกด้วย ยิ่งเป็นองค์
พรหมในพรหมโลกชั้นสูง ซึ่งมีอายุยืนนานนับเป็นหมื่นๆ มหากัป
ด้วยแล้ว นอกจากจะได้ชื่อว่าเป็นผู้ตกอยู่ในคุกแห่งวัฏสงสาร
เป็นเวลานานแล้ว ยังเป็นผู้พลาดโอกาสที่จะได้ตัมมอมตรส คือ
พระนิพพาน ในกาลที่ตนควรจะได้อีกด้วย

*เหมือนดังท่านอาหารดาบสกาลามโคตร และอุทก-

อุทกดาบส-อาฬารดาบส

๔๖๔

ดาบสรามบุตร ผู้เคยเป็นครูของพระผู้มีพระภาคเจ้าของเรา ในสมัยที่พระพุทธองค์กำลังแสวงหาโมกขธรรม การที่ท่านอาจารย์ทั้งสองนี้ได้ไปบังเกิดในอรุณภพ ทำให้พลาดโอกาสที่จะได้ฟังพระสัทธรรมอันประเสริฐจากพระพุทธองค์ ต้องไปเสวยสุขเป็นเวลายาวนานเป็นหมื่นๆ มหากัป จากนั้นก็ต้องกลับมาเกิดใหม่เพื่อแสวงหาทางพ้นทุกข์ โดยไม่รู้ว่า เมื่อไรจึงจะได้พบพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ต่อไป

เรื่องของท่านจึงเป็นที่น่าเสียดายว่า เมื่อพระบรมโพธิสัตว์ตรัสรู้พระสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว หลังจากได้รับการอาราธนาจากท้าวสหัมบดีพรหม พระองค์ทรงดำริที่จะโปรดเวไนยสัตว์ให้ได้รับรสอมตรธรรมเห็นแจ้งในพระนิพพานตามพระองค์ทรงดำริว่า “ตถาคตจักไปแสดงพระสัทธรรมโปรดผู้ใดก่อน ใครหนอจะมีปัญญาหยั่งรู้โลกุตตรธรรม อันแสนจะสุขุมลุ่มลึกได้โดยฉับพลัน”

พระพุทธองค์ทรงพิจารณาเห็นว่า ท่านอาฬารดาบส-กาลามโคตร ผู้เคยเป็นครู เป็นบัณฑิตชาติ ทั้งมีสติปัญญาเฉลียวฉลาดเฉียบแหลม เป็นนักปราชญ์มีธรรมาภิเษกเบาบาง ควรที่จะไปแสดงธรรมโปรดดาบสนั้นก่อน แต่เมื่อพระองค์ทรงสวดส่องด้วยธรรมจักรฯ ก็ทรงเห็นแจ้งประจักษ์ว่า ท่านอาจารย์ได้ละโลกไปได้ ๗ วันแล้ว บัดนี้ไปอุปบัติเป็นอรุณพรหมผู้วิเศษอยู่

ที่อาภิกษุจัญญายตนภุมิ คือ อรูปพรหมโลกชั้นที่ ๓ ซึ่งมีอายุยืนนานถึง ๖๐,๐๐๐ มหากัป กำลังเสวยฉนสนสุขอยู่ในที่นั่นเสียแล้ว

ครั้นทรงสวดส่่องด้วยธรรมจักขุญาณอย่างแจ่มประจักษ์ชัดเช่นนี้ จึงทรงมีพุทธดำริต่อไปอีกว่า “น่าเสียดายท่านอาฬารดาบสกาลามโคตร ถ้ามีชีวิตคอยท่าตถาคตอยู่อีกสัก ๗ วัน ได้สดับพระธรรมเทศนา ก็จะได้พลันบรรลุธรรมมาภิสมัย” จากนั้น พระองค์ทรงตรวจดูด้วยพุทธจักขุต่อไปว่า มีใครหนอที่สามารถตรัสรู้มรรคผลได้โดยฉับพลัน ทรงดำริถึงท่านอุทกดาบส รามบุตรว่า “ครูของตถาคตอีกผู้หนึ่ง ซึ่งมีนามว่าอุทกดาบส รามบุตร ก็เป็นนักปราชญ์ชาติมหาเมธาวิ มีวิชาเขมบางควรที่ตถาคตจะไปแสดงพระลัทธิธรรมเทศนาโปรดดาบสนั้นก่อน”

ขณะนั้นเอง เทวดาองค์หนึ่งมาราบทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้วิสุทธิ บัดนี้ดาบสผู้เคยเป็นครูของพระองค์ ดับขันธไปเสียแล้ว เมื่อเวลาพลบค่ำนี้เอง” พระองค์สดับดังนั้น จึงทรงส่่องพระญาณไป ก็ทรงเห็นแจ่มประจักษ์ว่า “ท่านอุทกดาบส รามบุตรนั้น ได้ละโลกในเวลาพลบค่ำตามคำบอกของเทวดา และบัดนี้ได้ขึ้นไปอุปติเป็นอรูปพรหมผู้วิเศษที่เนวสัญญานา-สัญญายตนภุมิ คืออรูปพรหมชั้นที่ ๔ มีอายุยืนถึง ๘๔,๐๐๐ มหากัป กำลังสถิตเสวยสุขอยู่ในนั้น และเข้าใจว่านี่คือที่สุดของการเวียนว่ายตายเกิดแล้ว”

อุทกดาบส-อาฬารดาบส

๔๖๖

ครั้นทรงตรวจดูด้วยพุทธจักขุ และเห็นเช่นนั้นแล้ว ก็ทรงมีพุทธดำริว่า “ฉิบหายใหญ่แล้ว น่าเสียดายจริงหนอ ท่านอุทกดาบสรามบุตรผู้เป็นครูของตถาคตนี้ ถ้ามีชีวิตคอยทำตถาคตอยู่อีกสักหน่อย ได้มีโอกาสฟังพระธรรมเทศนา ก็จะมีพลันบรรลุธรรมาภิสัมมัย มีพระนิพพานเป็นที่ไปอย่างแน่นอน”

บูรพาจารย์ทั้งสองท่านนี้ นับว่าเป็นบุคคลผู้พลาดโอกาสอย่างใหญ่หลวง แม้พระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเสด็จอุบัติขึ้นในโลกแล้ว แต่ท่านก็มาละสังขารไปเสียก่อน ทั้งๆ ที่ยังไม่หมดกิเลส เพราะเหตุที่อุปถัมภ์ไม่เป็นนियยานิกรรม คือไม่เป็นธรรมที่สามารถนำสัตว์ออกจากทุกข์ในวัฏสงสารได้ จึงยังเป็นชนภายนอกพระพุทธศาสนา และเสื่อมสูญจากอุดมประโยชน์คือมรรคผลนิพพาน เพราะฉะนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้า จึงทรงรำพึงดังที่กล่าวมานั้นแหละ

เราจะเห็นว่า มีมนุษยชาติมากมายที่ปรารถนาจะหลุดพ้นจากความทุกข์ในวัฏฏะ ได้เพียรพยายามปรารถนาความเพียรเพื่อที่จะทำอัสวกิเลสให้หลุดร่อนออกจากใจ เริ่มตั้งแต่สละชีวิตทางโลก ออกบวชเป็นดาบส นักพรต ฤาษี แม้กระทั่งเป็นนักบวชในพระพุทธศาสนา แต่ขาดโอกาส ขาดกัลยาณมิตร ผู้ชี้ทางมรรคผลนิพพาน ส่วนใหญ่รู้จักทางไปสู่อบาย น้อยคน

อุทกดาบส-อาฬารดาบส

๔๖๓

รู้จักทางไปสู่สวรรค์หรือทางไปพรหมโลก การเดินทางในสังสาร-
วัฏจักรยังคงดำเนินต่อไป

เพราะฉะนั้น เมื่อทุกท่านรู้จักเส้นทางสายกลางซึ่งเป็น
เป็นเอกายนมรรค เส้นทางเอกสายเดียวที่มุ่งตรงต่อพระ-
นิพพานแล้ว ก็อย่าให้โอกาสในภพชาตินี้ของเราผ่านเลยไป
ต้องรีบทำความเพียร ให้เข้าถึงพระธรรมกายภายในให้ได้
ใจของเราจะได้อยู่กับพระนิพพานตลอดไป เพราะแม้ว่าเราจะ
รู้จักศูนย์กลางกายซึ่งเป็นเส้นทางไปสู่อายตนิพพานแล้ว
ก็ตาม แต่ถ้าไม่ขยันลงมือปฏิบัติเราก็เข้าไม่ถึง ดังนั้นให้ขยัน
นั่งธรรมะ และทุ่มเทสร้างบารมีเรื่อยไป จนกว่าจะถึงจุดหมาย
ปลายทางคือที่สุดแห่งธรรมกันทุกคน

